

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ.

Цијена:

За ЦРНУ ГОРУ на годину 4
фор., на по године 2 фор.За АУСТРО-УГАРСКУ БОС-
НУ и ХЕРЦЕГОВИНУ на год.
6 фор., на по год. 3 фор.За све остале земље годишње
20 фран. у злату, на по године
10 фран. у злату.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата плаћа се поштом или
упутницом непосредно админи-
страцији „Гласа Црногораца“ на
Цетиње, а коме је наручије, г.
Петру Рамадановићу, к. д. аген-
ту у Котор. Дописи се шаљу
уредишћу. Рукописи се не вра-
ћају.За огласе плаћа се: за сваки
ријеч или за број од пет рије-
ца по 2 новчића за први пут, а
за сваки даљи пут по 1 новчић.

ДВОРСKE И ДИПЛОМАТСКЕ ВЈЕСТИ.

— Њ. Височанство Њива Петар,
који од навад четири неђеље болује
од скарлатине, сретно је прекужио
болест и налази се изван сваке опа-
сности.

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД.

Цетиње, 7 фебруара.

Петроградско „Н. Време“ пише:
„Док се Русија и Аустро-Угарска у
споразуму са другим државама спра-
вљају да предложе Порти коначни
план установљивања мира у трима
централним вилаетима јевропске Тур-
ске и скупа са балканским словен-
ским државама увимљу све мјере,
да уочи реформа предупреде у хри-
стијанском стањивштву револуцио-
нарни покрет, у ком гледају главну
сметњу умирења, — на балканском
обзору појављује се нова опасност,
која пријети да осујети све јевропске
планове. Ова опасност су Арнаути.
До сада они се појављују у самој Старој
Србији, али нема сумње, ако они не
буду тамо на вријеме вауадани, ашар-
хија ће се брзо распространити по
свој западно-македонској крајини, и
тада се неће имати рашта ни мислити
о даљем задржавању македонског
покрета. Недавно, говорећи о дола-
ску нашег новог консула у Митро-
вицу, ми смо истакли његов трудни
положај обзиром на анархију у по-
крајини, доказавши то неодлучним
држањем Шема-паше против арна-
утоких бунтовника. Сада нам ооп-
штавају узрок те неодлучности ова
веома енергичнога генерала. Пока-
зало се, да је нови велики немир
Ферид-паша, на кога је Јевропа по-
лагала толико наде, теж је почео вр-
шати околије нове дужности, наредно
по телеграфу Шема-паше, да пре-
кине поход против Арнаута. Ту
чудну наредбу тумаче тим, што је
Ферид паша сам Арнаут и што не
хоће да изазива против себе моћне
земљаци у Илдижу. Било како било,
последнице тога већ су наше изјаве
у новом руско-турском инциденту у
Старој Србији. Бивау чувеног мана-
стира Дечанског извршен је дрски
нападај на наше калуђере. Недавно
неколико руских калуђера из Свете
Горе чули како страда од Арнаута
стари Дечански манастир, највећа
светиња свију Срба, кренуше пут
Старе Србије, да својим присуством
сачувају свету обитељ од уништења.
Већ тек су дошли у Пећ наши ка-
луђери били су подвргнути преме-
тачким полицајској: као да су код
њих тражили оружја, држећи да су
то преобучени Каваци... За тим на
путу у Високе Дечане калуђере око-
лише Арнаути — жандари, избеше
и веване опет натраг у Пећ пове-
доше. Пошто их је мјесни мутесариф
ослободио, наши калуђери наравно
управише жалбу нашем посланику
у Цариграду. Порта ће вјеројатно
похитати, да даде, ако већ није
дала, задовољштину у виду премје-
штања једног или другог чиновника
и т. д. Ипак је овај случај начелно
веома важан, јер се тиче првог по-
кушаја Руса да подрже личним
учешћем ородау светињу у много-
страдалијој Старој Србији. Подржа-

вање православља у турским земљама
није само наше право него и дуж-
ност. Особито последиште пожр-
товања рускога Цара на одржање
старо-српских пркава не може бити
никакве сумње о томе, да задовољ-
штина за вријећање руских калуђера
у Старој Србији мора бити не само
формална него и реална и за дрске
Арнаути веома осјетљива. Ово је
вгодан случај, да се обрати к Порти
с најовбиљнијом преставком односно
неопходности, да се узму против
Арнаута уопште стварне мјере стро-
гости. Брзим извршењем таквих мјера
Порта ће само доказати искреност
своје одлучности, да судјелује у
подржавању мира“.

Венецуелско питање најпослије
ријешено је. Услед блокаде станов-
ништво на неким острвима умирало
је од глади, а почињала се осјећати
оскудица у храни и по унутраш-
њости, па и у самом Каракасу већ
није било хљеба. Ипак савезници
нијесу попустили у преговорима са
г. Бовеном, министром велике аме-
ричке републике у Каракасу, који
ваступа Венецуелу. Савезници су
хтели да имају првенство пред дру-
гим кредиторима Венецуеле, а г. Бо-
вен мисли, да они немају тога права,
јер се то право не стијече блокадама
и бомбардирањем. „Тврђење, да се
могу добити особита права над оном,
који се подвргава насиљу, противу-
рјети свима основима савремене ци-
вилизације“ — изјавио је господин Бо-
вен инглеском посланику. Услед
тога савезничке владе наредиле су
својим представницима у Вашингтону
да прекину преговоре са г. Бовеном,
па да се обрате посреднику Рузе-
велту с молбом да он посредује.
Изгледа да је Рузвелт примио ту
молбу, те се дошло до споразума,
услед кога су савезничке владе на-
редиле заповједницима бродова, да
дигну блокаду са обала Венецуеле.

СКРИДЛОВ.

Петроградско „Н. Време“ пише:

„Наименовани главни командант цр-
номорске флоте и луна вице адмирал Н. И.
Скридлов заузима ово високо, пуно одго-
ворности мјесто у таквом часу, када Бли-
жни Исток опет, као што је то било навад
двадесетипет година, почиње привлачити
општу пажњу. Смутња у Македонији, која
може с прољећа да се оснажи и добије
опаснији карактер, опет покреће на поли-
тичком пољу питања, којима смо се били
преостали ваниматим за неко вријеме, пре-
нијеваши нашу пажњу на Далеки Исток.“

„За двадесетипет година много се
измјенило. Урасле су и снажиле се двије
словенске државе, створене руском силом
и руским жртвама. Од држава, које су
интересоване на Ближњем Истоку, многе
су измјениле своја гледишта. Тако Ње-
мачка, која је навад четврт вијека била
изправила своју цуну равнодушност према
Балканском полуострву, сада се појављује
најактивнијим чиниоцем у Цариграду; Ин-
глеска је забринута не само судбом Ларда-
нела него и Египта па и Мале Азије, гдје
Њемци почињу господарити; Француска,
која је г. 1878. на берлинском конгресу
играла скоро никакву улогу, сада је велика
међународна и савезна нам сила.“

„Русија данас има друге пријатеље и
друге супарнике, и у овом новом положају
треба се оријентирати.“

„Видни и важни значај добива на
Ближњем Истоку наша црноморска флота,
овај старији херој, који је био убијен, али
који се опет родио навад 30 година, и за
последњи деценијум прешао из дјетинства
у момачки узраст. Момку је потребит енер-
гични, умни и образовани руководилац. А
такав је руководилац Н. И. Скридлов;
прави Рус, он је имао прилике у току своје
службе да покаже својства дивнога ратног
официра, а кад је требало и дипломатске
способности, које су тако неопходне сва-
коме државном раднику, а особито у рив-
личним односима на Истоку“.

Г. Скридлов, као заповједник средо-
вене руске ескадре, прије двије године,
долазио је на Цетиње са неколико офи-
цира, и међу нама оставио најљепшу успо-
мену.

ПРЕГЛЕД ЛИСТОВА.

Младочешка политика. Заграбачки
„Нови Србобран“ пише:

Сјајно доба младочешке политике
прошло је, па нагледа да се више никада
неће вратити.

Били су неограничени господари ситу-
ације у чешком народу, уживали су пот-
пуне симпатије словенског свијета. У првом
почетку свог политичког рада изјавили су
се за чешко државно право и мислили су,
да само одлучни и истрајни бој против
Беча може остварити државноправни идеал
чешки. Мисао чешке државе, која је капи-
тулирала на Бијелој Гори, ускрела је као
чешко питање у програму младочешке
странке. Овим тога била је младочешка
политика проста од егзистенцијских побуда,
те су сви поштени словенски народи наля-
вили заштите и одбране код посланика,
који припадају странци младочешкој.

Не можемо казати, да је и данас тако,
а више је него сигурно, да су младочеси
измјенили основе свога политичког рада.
Прије је чешко питање имало у Јевропи
вид еминентно словенског питања, које се
испољило као захтјев опстанка једне сло-
венске расе, па се није везало уз оудбину
аустријске државе и идентификовало с др-
жавним потребама аустријским. Данас на-
гледа ствар сасвим другачије. Фактори, који
одлучују у младочешкој странци и који
одређују правац њене политике обиле-
жили су јој други пут. Они данас отво-
рено и без околишања изјављују, да чешки
програм мора и може обухватити само
повијатну аустријску политику. Вође мла-
дочешке странке изјављују данас мишљење,
да је егзистенција чешког народа у уском
савезу са опстанком швајцарског клерикалне
и бирократске Аустрије, да се интереси
чешки покривају с интересима саме кама-
риле. Из тога изводе једини логички ва-
жључак, да политика чешког народа, ако
жели да помаже политичке успјехе, мора
бити аустријска конзервативна политика.

Било је у чешком народу мислилаца
и патриота, који су у истом смислу пред-
стављали задатке чешког политичког рада.
Гласовити Палацки казаво је један пут:
Кад не би било Аустрије, морали би је
сами створити. Он је своје становиште
исправио и тим га прогласио политичком
заблудом. Исправио га је онда, кад је изја-
вио: Били смо без Аустрије, па ће нас
бити и послје ње. Младочеси, који се радо
прикажу као представници традиција чеш-
ког народног препорода, прогласију данас
политичком афоризмом оно, што је Палацки
послије означио као политичку заблуду. Да
је тако, види се најбоље на изјава њиховог
првака дра Крамаржа, који у различитим
варијацијама понавља стару мисао Палац-
кога, да ће Чеха бити дотле, док буде
Аустрије.

Словени не могу бити равнодушни у
овом часу, кад се јавља потпуни преокрет
у политици младочешкој. Они су прије с
великим симпатијама поздрављали захтјеве,
које су износили младочеси, и нема сумње
да је морална потпора словенског свијета
била од великог значаја по саму ствар,
коју су они заступали. Данас се не могу
очекивати исти односи, јер платонска љу-
бав уступа одје, гдје искривају реалне
потребе народног живота. Данас се Сло-

вени не могу идентификовати с младочеш-
ком политиком, јер је она у својој основи
аустријска, а због тога несловенска. У по-
беди опортунистичке струје у странци
младочешкој не можемо видјети добитак
словенске ствари, него по свима знаковима
морамо судити, да је словенска мисао капи-
тулирала пред мисли аустријском.

Преокрет у унутрашњој политици
није могао остати без утицаја на спољашњу
политику младочешке странке. Прије су
младочеси у делегацијама заступали начело
самосталности, слободе и уједињења бал-
канских словенских народа, па се са деле-
гационе трибине слушали гласови, који су
нас утврђивали у увјерењу, да идеја сло-
венске узајамности није правна обмана.
Данас су младочеси и у том погледу окре-
нули другим правцем. Источно питање не
схваћају они више као питање словенско,
него га гледају кроз она стакла, која су
увјек употребљавали политичари на беч-
ком Балплацу. Имеђу Крамаржа и Голу-
ховског не показује се данас разлика у том
питању, и то је сасвим разумљиво, јер обо-
јица стоје у служби — аустријској. И нас
неће ни мало изненадити, ако за кратко
вријеме сазнамо, да је Голуховскога зами-
енио — Крамарж.

III-ћа РЕДОВНА ГЛАВНА СКУПШТИНА
Прве Никшићке Штедионице.

Као оваке, тако и ове године одржана
је, 26 јан, сад III-ћа редовна гл. скупштина
Прве Никшићке Штедионице, и била је
врло добро посјећена. Нарочито је наш
сеопки сталож у великом броју био при-
сутан, што значи, да живо интересовање
народно и добро расположење према овој
нашој неописано корисној установи расте
из дана у дан све то више, што је сама
штедионица радом својим и лијепог теко-
вином још боље оправдала и учврстила
добре наде, које наш народ на њу полаже.

Око 140 акционара вауведи су мјеста
у пространој дворани школокој, гдје су
на столу сакупљени: од Његовог Краља,
Височанства, нашег љубљеног Господара,
именовани — заступници Високе Владе,
наш дични сууграђанин гоп. Војвода Бура
Церовић; вриједни старина и омиљени
предјеједник управног одбора, г. поп Ђона
Мијушковић и остали г. г. чланови управ-
ног и надзорног одбора.

У 9½ сати прије подне, предјеједник
г. поп Ђона Мијушковић отворио је скуп-
штину овим говором:

„Поштована Господо,

Ево се са срећом и у добар час оку-
пили на III-ћу главну годишњу скуп-
штину Прве Никшићке Штедионице, те,
у име управе овога друштва дозвавам
нас са срдечном добродошлицом!

Таман је сада година, од камо се
овако, а приближно у овомом броју са-
стадосмо и посавјетовасмо о нашем раду.
Са особитим задовољством могу вам нагла-
сити, да смо на ово вријеме — поред врло
тежких околности у овој, по народ муч-
ној, неродној години, — доста добро на-
предовали у нашем раду, што ће вам по-
казати наши рачуни. — Благодарећи оваг-
дашњој очинској бриви и старању Њег.
Краља Височанства Њива Господара и о
нама, као и о свему добром, племенитом
и узвишеном у Његовој земљи — ми смо
могли добити врло лијепо глас и кредит
код страних, оворе сличних, али богатих
завода; те смо могли лијепо напредовати
и многим у помоћ притећи, а која ће и у
напријед — само: Боже, здравља дај нам
— још боље напредовати и нашем народу
од користи бити.

Господо,

И овом приликом Господар нам је
дао више један знак Његове милости, бла-
говолјења и старања о нама, одредивши ва
Свога повјереника при овоме нашем скупу
госп. Војводу Бура Церовића.

Господине Војвода.

Ваше присуство као изабраника Го-
сподарева на овој скупштини, част је
друштву. — те у то име узимам слободу
у име цијелог овог скупа замолити Вас,
да будете тумач пред Узвишеним Престо-
лом нашега Славнога Господара Њива
Николе о нашој безвралачној оданости
према Њему и Његовоме Узвишеном Дому;

— а у исто вријеме да Му поднесете нашу најпоштованију захвалност на Његовоме старању о нама и овој корисној установи по Његовој мили и вјерној Му народ. Живјело Његово Краљ. Височанство! Књаз Господар и Његов Уважени Дом! Живјело!

Бурно клицање: „Живјело Господар!“ одјекну двораном.

Затим је г. Војвода Буро Церовић изговорио ожедећу, топлим бесједу:

„Славна скупштина!“

Његово Краљ. Височанство наш премилостиви Господар благоволело је именомати ме ваступником Његове Високе Владе при данашњој главној скупштини Прве Никшићке Штедионице.

Господе,

Његово Краљ. Височанство јако се интересује о напретку ове корисне установе и нада се, да ћете и у будуће пројекти оном вољом и неуморним радом, који сте до сада показали; чим би овој корисној установи све виши углед подигли подигли, а себи и народу све већу корист допринијели. У то име кличем: Живјело Господар!“

На што се опет разлегну одушевљено и громко клицање: „Живјело!“

Затим су прочитана имена присутних г.г. акционара и — према 17 чл. Правилника друштва — константована скупштина пуноважно, те се је пријемло на дневни ред.

Вриједни књиговођа г. Милан Сабљић, прочита извод рада Штедионице — од 1 јануара 1902 до 31 децембра укључено — на кога видимо следеће, пунонадежне резултате:

Од почетка рада штедионице, т. ј. од 13 марта 1901 год., уплаћено је од акција круна 60.937 и 24 хел.

Од домаћег новца, који су људи улагали на добит, било је круна 52.148 и 61 хел., од чега је у току године повраћено круна 8.572 и 37 хел.

Но како је потреба зајмова изавијала више новца, Штедионица је узимала на зајам — кад више, кад мање — код одавних Српске Банке у Загребу — тако, да је 31 децембра било тих страних новца круна 18.930.

Са овима овим новцима, којима је Штедионица располагала за 1902 годину, дала је народу на зајам круна 395.376 —, од чега је у току године било наплаћено круна 263.796 —, а остало у народу још 31 децембра, круна 131.580 — и у маси готових круна 740 и 44 хелера.

На цео овај новац, који је даван у прошлој години на зајам, зарађено је:

Од интереса круна	12.301	и	16	хел.
„ провизије „	3.418	„	29	„
„ равног прих. „	783	„	36	„
Свега кр.	16.502	и	81	хел.

Од тога је потрошено:				
Интер. на страни кр.	2.055	и	60	хел.
„ „ домаћи „	2.130	„	13	„
Плате књиговођи,				
послужитељу и др.				
потребе „	2.776	„	48	„
Свега круна	6.962	и	21	хел.

Тако остаје добитка кр. 9.540 и 60 хел.

Од овога се води интерес, који је наплаћен у 1902, а треба да се пренесе у 1903 круна 1.712 и 83 хел.

Чист доб за 1902 „ 7.827 и 77 хел.

А кад се о овоме дода добит, што је Штедионица имала од почетка свога рада до 1 јануара 1902 год. кр. 616 и 28 хел. — излази, да до 1 јануара 1903 године Штедионица има зарађених чисто круна 8.444 и 05 хелера.

А то је управо необичан напредак, кад погледамо на добит од 1901 год., према којој излази ова година за 14 пута вишом добити, но прва. Ну, то још не значи, да се у првој години могло више зарадити, кад знамо, да је уплата акција почињала са јединице, а Штедионица морала око оснивања трошати и новац и вријеме око машини, којим путем да се упути како ће осигурати напредак у будуће, — што је, ето, и учинила, хвала буди мудрој руковођењу Управе Штедионице.

Пошто је скупштина са задовољством примила на знање горњи рачун, устао је председник г. поп Ђ. Мијушковић, износи наредно мишљење, а уједно и предлог Управе, да досадања добит остане у Штедионици, еда би — ако Бог да — са добићу од треће године могла нарасти сума новца, која би стигла да покрије уплату на акције за четврту годину са још малим новчаним улогом. — те како би се на врху треће године могле радати члановима улагањима готове акције, као потпуно уплаћене.

Скупштина је усвојила предлог са наредом: „дај, Боже!“

Затим је председник предложио, да се од овогодишње добити да г. Милану Сабљићу, књиговођи, 100 круна награде за његово равносно и поштено владање спрам народа и Штедионице, као и за његов примјерни труд и рад.

Скупштина је, нарочито овај предлог, прихватила са живим одобрањем.

Понајвише г. Сабљића и у његовом раду и понашању, ми од срца захваљујемо сл. управном одбору на овој одлуци његовој са жељом, да још дуго гледамо г. Сабљића у нашем кругу чила и весела као до сада.

На реду је било оставка наред. одбора, јер се он бира само на 1 годину дана. Досадањи председник истог, г. поп Видак Поповић, подносио писмену оставку, захваљују се на поверењу досадањем и моли скупштину, да га више не бира на то мјесто, јер да ради свог пресељења одавде и породичних околности не би могао послужити у том звању као до сада.

Пошто му је скупштина примила оставку, захваљујући му на дојакотњем раду — прешло се избору новог наред. одбора: председника и 4 члана, како то правилник прописује.

По тајном гласању исход избора био је овај:

За председника окр. кап. г. Обрен Никовић са 190 гласова

За чланове: г.г. Симо Шобајић, са 194 г.; Јово Јовановић са 177; Радован А. Мијушковић, са 184 и Цано Радован са 142 гласова.

По избору наред. одбора прочитао је г. М. Сабљић писмену оставку пословође г. Јоца Петровића, у којој каже: — да је покрећући мисао о оснивању Штедионице — руководила га само љубав према сврси, којој је један такав завод упућен; да није жалио ни труда ни знања око исте и да сада, кад може имати зајемнице, — моли скупштину да прими оставку и изабере

другог на мјесто његово, захваљујући на досадањем поверењу; и писмену оставку г. Мата Чопића, благајника, у којој увијерава, да му услед домаћих прилика — које су такође достини познате, као оправдавајућа околност — није никакмо могуће и даље остати на том мјесту.

Пошто је други из оправданих разлога поднио оставку, а г. Ј. Петровић драговољно се захвалио. — председник, г. поп Ђ. Мијушковић позва присутне г.г. скупштинаре, да одаду хвалу г. Ј. Петровићу на његову патриотском труду и раду и као првом покретачу и учеснику око оснивања овог корисног завода.

Присутни акционари гласним: „хвала му!“ поустајаху са својих мјеста.

Затим се — на усмен предлог Упр. Одбора — приступило тајном гласању за избор новог Равнаатељства, у које су једнодушно изабрани:

За пословођу г. Симо Шобајић, члан Наред. Одбора; а на његово мјесто у Наред. Од. официр г. Раде Радован, трг. орд.

За благајника г. Максим Јовановић, чл. Упр. Одб.; а на његово мјесто у Упр. Одб. г. Мато Чопић, досадањи благајник;

За контролора потврђен је ранији избор Управе за г. Сивана Лучића, који је намијенио г. Шћепана Кукулића, усвојит његова ранијег оставка.

На се приступило избору два члана Упр. Одбора са стране на упражњена мјеста — а према 22 чл. правилника. Изабрани су једногласно: г. кап. Никола Немаренић на Шаванима и г. Токо Буровић на Данилову Граду.

Сада, дакле, имамо у Упр. Одбору: Председник г. поп Ђока Мијушковић; чланови, г.г. Јово Голијанин, Иван Вујица, Мило Томашевић, Мато Чопић, Гајро Лаквић, Крсто Каваја и Вуко Кривокапић; а са стране, г.г. Вуко Вулић и Васо Пипер о Цетиња; Нико П. Ђаковић о Рајеке; Лука Буровић из Бара; кап. Никола Немаренић на Шаванима и Токо Буровић на Данилову граду.

Понајвише све ове људе као мишљене и мудре, а у то и врло наузвизиве, ми се с пуним правом надамо, да ће овај корисни завод корачити, корачити гитатским коракором у напријед, — дај, Боже.

Скупштина се развила — пошто је цео дан трајао — у најбољем реду и расположењу кличући: „Живјело наш мили Господар Књаз Никола!“

Придружимо се и ми том патриотском уоклику, са топлим жељом: Живјело! Живјело!

ДО ПИСИ.

Брок ут. 25 јануара 1903 год.

(Црква на град медунски.) Ево дође вријеме, да се и у овој цркви служи света литургија, којој се темељ положи, навад, више од 50 год.

Она на којој године, свршетком, ове, прошле — 1902 год. 27 јануара, освети се у славу св. првом. Архиепископа Стефана. При освећењу присуствовали су старешине народа из Куча и Братоножња; као и г. Широ Поповић Упр. Зетске нахије, са још неким, отијеним лицима из Подгориче.

Не мога се устрцјет и остали, многобројни народ из Куча оба пола, да осве-

ћењу не присуствује; а особито, неки старци, који побадајући се на штапу, дође да чују први пут св. литургију ондје гдје су живот на којки излагали, а многи њихови и живота се лишавали, тражећи да би когод њихов данашњу слободу дочекао. Мислим да заслужује, да се изнесе, читаоцима, повјест, ове цркве — што сам ја по доказу савременика укратко ондје приближио.

Урок да се ова црква на граду медунском освети, био је, да у њој почивају свете мошти св. Арсенија, који почиња сада у ман. Косијереву. Св. Арсеније дошешан је на Медун из манастира Морачка, 1844 или 45 те године. Доцније 4—5 год. договоре се главари кучки, а иницијативом тадањег селара свијех Куча пок. поца Спаха Поповића, да на Медунском граду подигну цркву, за обиталиште св. Арсеније.

Њихова мисао, да на том мјесту подигну цркву, као у оном добу, имала је и политички значај, т. ј. како би црква са светињом у неколико осујетила непријатељске намјере Старешине Куча разгласе кроз Куче и до дна Зете, за грађење цркве. Тада бијаше дошао леки калуђер на Дечанскога манастира а звао се Висантије Поповић медунанин — родом; он је ишао по народу у прошли, у корист подизања речене цркве.

Стефо Црногорчевић из Зете (кажу да дијеље или три куће тихе Црногорчевића има у Бијело поље) и Јован Николић Поповић с Медуне, преписали су били своја имена грађењу ове цркве; али под тим условом, да калуђер њих двојицу предржи док су живи, пошто она мушкере дјеце нијесу имали. Године 1849 пред Петровдан положи се темељ цркви и војници из свијех Куча носили су крше, а жене пржину и воду. Новцима приложене нјемаца плаћали су авдарица, које онда нити лако, ни јевтино не бјеше набавити. На овој цркви радили су — 49 и 50-те год. али свршена није била. Идуће 1851-не издржао је грађење цркве бој у Фундини, који је био између Поповића и Турака и црногорских, у заједници с Грудина и Хотима. И тако, црква се тек — 52-ге год. сврштала али се тада није покрила. Исте године близу цркве саградили су Кучи једну кућу у којој је калуђер стојао заједно с Јованом и Стефом, који су своје приложили цркви. Ми-те ондашње неприлике прегрдише те се црква потпуно не сврши; а највише томе спријечи година 1856 та, у којој пренијеше мошти св. Арсенија с Медуне у Ждрепаник. Послије тога нијесу се Кучи за грађење цркве више заузимали; Најпослије 1860 године Турци узлегше у Куче и примише град Медунски, на којему направеше војничке казарме и на истоме мјесту заведеше суд, којег су сачињавали неколико Куча и Турака, под именом „дуђумет“.

Турци и крше цркву и употребише за оставку оружја. Тако је то трајало све до 1876 год., и црква као турска барутана служила пунијех 16 год.; те године Њег. Кр. Висоц Књаз Никола присаједињено је опет Куче црногорској држави; и тада црква се ослободи мулмана.

Кад Црногорци проћерају Турке са града медунскога тада разваде њихове тврђаве до темеља; само остаде црква али без покрива. Доцније пок. Вој. Марко Миланов,

се из 6486 људи у 18 батаљона и 35 гарнизона, а народна одбрана из 250.000 људи. Престолна је Кракаса, а веће вароши Валенција, Маракамбо, Баркванмето. Да кажемо сад коју о историји ове земље.

Венецуелу је открио Колумбо 1498 на свом трећем путу, али Шпанија су је почели насељавати тек око 1520. Од 1546 била је Венецуела генерална капетанија Кракаса. Пошто је већ 1806 био угушен један устанак под Мирандом, устаде Венецуела 1811 поново против шпанског господарства и прогласи своју независност. Она је под крвавим биткама под Мирандом и Боливаром против Шпанаца од 1821 па до 17 нов. 1831 била саставни дио савезне републике Колумбије, када се дефинитивно одвојила у три самосталне слободне државе: Венецуелу, Нову Гранаду и Екватор. 1845 је од стране Шпаније Венецуели призната независност републике.

Но сами грађански ратови нијесу престали. Има их и дан данас И садашњи председник Венецуеле Кастро, још није потпуно ни развио унутрашњег непријатеља усудио се да пркоси и снажним великим силама Њемачкој и Инглеској. Он је познат као толико вјеродостојно воење и храбрости, Рачуна без сумње и на одружене америчке државе, које неће дати овим силама да се учврсте на америчком земљишту. И без сумње у том се неће ни преварити.

Иа „Застава“.

ЛИСТА К.

ВЕНЕЦУЕЛА.

Заплет између Инглеске и Њемачке с једне и Венецуеле о друге стране зачина у овом тренутку цео свијет. Ступици свијетских држава пуни су овоме описом о догађајима, који се одигравају у овој јужно-америчкој републици и цео свијет се диви и чуђи смјелости и одважности њенога председника и бурнога народа, који хоће да се хатају у копца са Инглеском и Њемачком и да пркосе овим двијема од највећих сила новог свијета. Према томе брже од интереса да доведемо неке податке о овој управо јединственој држави на земном шару.

Венецуела, федеративна република у Н. јужној Америци граничи се са сјевера Карибским Морем, с истока Атланским Океаном и британском Гужаном, са југа Бразилијом, са запада Колумбијом и обухвата заједно са спорним пограничним областима 1.043.900 кв. км., а по новом рачунању без ових 972.000 квадратних километара.

Од 1893 дијели се Венецуела на један савезни дистрикт с престолницом, девет држава, пет територија и двије колоније. У црквеном погледу дијели се на архиепископију Кракаса и епископије Мерида, Баркванмето, Калабоко, и Гужану. Свака држава има председника, сенат и посланички дом, своје судове и свој буџет. Све ове савезне државе шаљу у конгрес по три сенатора и по једног посланика на 35 хиљада становника. Председник и потпредседник бирају се на четири године.

Становништво цијеле Венецуеле, иако је земља по простору тако велика, мако је веће по становништву Србије, тако око три милијона душа, и око је већином католичане вјероисповијести. Има око 5000 протестаната, али то су све исељеници. Нигдје у јужној Америци није мјешовита индијанско, јевропско и афричко расе тако потпуна као у Венецуели. Бијелих мучно да има један процент, чистих Црнаца нема готово више, чистих Индијанаца може се наћи још једино у државама Вермудецу, Лос Андресу и у предјелима између Ориноко и Рио Негра, дакле у Гужани. Независних Индијанаца било је 1890 још око 66.000 полуцивилизационих 20.000 цивилизованих 240.000 укупно 326.000. — 1892 било је у Венецуели 34 хиљаде и 16 странаца, од којих су 11544 Шпанаљци, 8729 Колумбијанци, 4041 британски поданици, већином са Тринидада, 3237 Таијани, који су готово сви занатлије и ситнији трговци, 3206 Холанђани са Кирасао о, 2186 Французи, 1171 Њемци, који имају у својим рукама готово цијелу трговину и према томе живе у приморским и већим градовима близу морских обала. Црнци живе готово само у топлим крају.

Клима је врло топла, у приморју и у Ланосу (равница од Колумбије до делте ријеке Ориноко) и ту средња температура прекорачује 30°. Ти предјели нијесу надражни, ма да се овдје овдје по кад и кад појављује жута грозница. Брдски предјели имају умјерену и хладну вону. Вегетација је тропска а тако и Фауна. Нарочито је веома развијен птичији свијет. У равницама живе полудивији вокови и говеда. Народ много гаји мааге.

Земља, која има на 350.000 кв. км. за рад, обрађује се само трећина. На венецуелском земљишту расте палма, шећерна трска, рађа шеница, јечам, кромир. Најважнији пољопривредни производ је кава, чији је годишњи износ око 55 мил. мјгр., од којег се извози 40 милиона. Још већи је износ сировог шећера, од кога се пак извози само 700.000 мјгр. Већи дио употребљава се за дестилацију ракије (aguardiente) и дуван се гаји и извози око 600.000 мјгр. годишње а највећа му је производња на ојенов-исток у предјелу Јазакуји у држави Лари. Други важнији артикал је какао, чији је износ око 8 милиона мјгр. годишње и од кога се извози 7 милиона. Циприца нема готово никакво. Стока је раније била најважнија извор богатства, али је у револуцијама, нарочито у грађанском рату 1866—70 јако смањена. Сад се опет подигла и износила је у 1888: 387.000 коња, 300.000 магаја, 858.000 магарца, 1.929.700 свиња, 5 и три четвртине милиона оваца и коза, 8 и по милиона говеда. Индустија је врло слаба. У већим варошима у новије вријеме подижу се фабрике, и пр. фабрике жигица и т. д.; трговина се јако и добро развија и напредује. Увоз је велики и то из Инглеске, Сјверне Америке, Њемачке и Француске итд. Јаван иде поглавито у Сјверну Америку (преко колонија), а остало за Јеропу. Трговачка флота је незнатна. Жељезнице је до 1894 године било свега 540 км. У последње вријеме је и ъемачки капитал улаган у грађење жељезница. Телеграфска мрежа дуга је до 7000 км. Државни приходи износили су 1894—95 37 милиона динара, од тога 25 милиона увозна царина; државни дуг износио је исте године 114 милиона. Стајања војска састоји

на истој цркви, као и на цркви горњо-медунској, подигао је звонар

Кад је 1894 год. наш Милостиви Господар обрадовао Куче својом Високим посјећом на Медуну, смиловао се је тада, да својим трошком обнови ову цркву. Истог пута Њег. Кр. Вис. Господар, пошто је дознао, да Кучи немају саборне цркве, на-мичио је да црква на граду медунском буде саборна свијех Куча.

Милета Поповић, учитељ.

Улици, 20 јануара 1903 год.

(Светосавска прослава у Улици). Као што се сваке године св. Сана ерски просвјетитељ овдје у Улици свечано прославља, тако је и ове године тај наш народни празник дивно прослављен.

Уочи Савина дне школско здање би-јаше искључено ерским тробојкама, крета-шарјацима и лаворовим вијенцима, а уз то и величанствено осветљено, те нам у овом од скоро слободној куту Српског приморја буђаше неко особито чувство. — Сјутра дан у јутру, чим се св. литургија у саборној цркви св. Николе свршила уз умилно звоњење свију звона и појање све-тосавског тропара кренула се антија к овдашњој ерској осн. школи. Пошто се дошло, најприје се у школи закрестила во-дица, затим је говорио сходну бесједу учи-тељ И. Лопичић. Особито нас у тој бес-једи тронуше оне ријечи с којима нас г. говорник позиваше на сложнији и заједнички рад на пољу просвјете и оствареног на-претка у духу св. православања и миле нап-е народности. Послије су наши мали ер-чићи — ученици и ерпкинице — ученице, по за то уређеном програму, пјевали и де-кламовали поведи број одабраних родољуб-ивних ерских пјесама, с којима су све нас присутне у неописаном усхићењу, а многе и до суза доводили, а није ни чуда, кад онолики малишан у сукненом гуњићу, још и без цамданчића, рече:

„Ако докле не буде, мора поље бити —

Ми ћемо је ерпкићи, славном шатијати“,

или кад својим танким гласићима сви у скупу зајевају:

„Заставе се наше вију...“ сав да се човек топи од милине. Цео тај складни програм завршен је с поталним „Убојој нам“.

Ову је свечаност у многоме увећао својим присуством наш Министар Просвјете госп. Војвода Симо Поповић, који је при подаску јавно захвалио г. г. учитељима на успјеху и труду око прославе; а присуство-вало је још неколико отијених господа, овдашње чиновништво и мноштво народа, тако да се све у пространој школој дво-рави није могло смјестити, него је већи дио стајао на тараси пред школом. Послије подна била је играња и пјевање у школ-ском дворшћу готово до ноћи, а лијепо, ведри, управо као прољетни дан, ишао је цијелој свечаности на руку.

Присутна.

Књижевност, умјетност и просвјета.

(У вјечити опомен Његове Ексе-ленције + Дра Ливија Радивојећа) пар-ског и краљевског правог тајног савјетника, председника Савена Српских Земљорд-ничких Задруга и т. д. поклонно је један његов поштовац, који није могао при по-гребу учествовати — 1000 круна. Управи Привредника, са одредбом, да се та сума утроши око унапређивања ерског при-вредног подмлатка, а нарочито за плате чиновника, за поштарину, штампу и т. д.

Које је познато, колико је честити покојник у све потанкости свију Привред-ничких послова улазио, колико је љубави и интересовања улагао око привредног нам напретка, а нарочито молимо се радо-вао подизању здравог и чистог будућег привредног мољена, т. ј. спремања омлади-не на разне гране рада, коме је све то по-знато, тај зна да ће и души покојниковој овакав начин пијетета и поштовања — би-ти најмилији.

Србин каже: „Док је глава биће и капа“, а ми велимо: биће киљада и биће свега, али ко ће нама Дра Ливија Ра-дивојевића и Дра Пачуа замијенити?

Истина, кодо одушевљених радника око привредног напретка све је веће и веће, али кад се она колико смо зацуси-ли и колико смо заостали, онда ће свако лако разумјети, да нам треба што више овљених и одушевљених радника на на-родној живи и да управо ови треба да по-радио комоко може и умјеје. па да и пред наша врата сине сунле.

(Писмо ерској интелегенцији.) За-гребачки „Нови Србобран“ доноси је једно писмо под горњим насловом у четири од-јелка. У посљедњем се налаже „Шта треба и како треба да ради интелегенција ерска. Која је најглавнија и најуречна потреба по-ног рад“ одакле узимамо следећа мјеста: Стојећи још увијек, једнако на осно-ви на којој засновах ова разматрања о на-шим народним приликама, а та је унутар-ња етичка страна нашег живота, морам рећи да нам недостаје у том главном опет

главно, а то је љубав. Рад без љубави је љешина без даха живота. Себичан је чо-вјек, јако себичан, еготизам му у природи лежи, и жртвује човек ту своју себичност само ондје гдје љуби, гдје га љубав изнад самога себе изнесе. Узноси над живо-тњу у њему. Само жртве стварају велике догађаје, и јер се ми не знамо жртвовати, пошто љубави у себи немамо, рад је наш, рад пуваваца, креатура, машина, фигура, а не људи који су кадри препорозити, зато прије него кажем како треба да радимо, морам рећи како треба да љубимо.

Морамо га љубити, јер њега љубимо, не његову прошлост, не његову будућност, него њега самог, народ у садашњости. Не љубити себе у њему, него њега у нама, и онда кад себе љубимо. Йубити народ зна-чи осјећати га у себи, носити га у душама нашим. Не љубити га онаког каква га ми себи замислимо, него онакав каква је у ашљи. Не лудо и безумно, неклањати му се, као идолу, неносити скуте његове, не-го љубити мушески, као што слободни људи љубе, с отвореним очима, које виде све његове добре стране али и његове мане. Йубити те добре стране, јер оу добро и да остану добро, махне његове јер кажу муке и патње његове, и да престану бити мане, постану и оне добре. Йубити народ не са-мо онако озго, генијално, него овдо запо-чети у љубави, љубити га у свима дужи-нама, ширинама и дубинама живота његова, у свима ситуацијама и маленкостима, на сва-ком кор-ку и корачићу, којим кроз живот корача.

Да узмогнемо народ љубити морамо пробудити у себи у првом реду потпуни осјећај солидарности с њим, морамо про-будити у себи народну душу. Морамо је ускренути, препородити. Морамо растра-ти нео магле, која нам на очима лежи, отвореним бистрим оком погледати широм и дужином живот нашега народа. Кад то учинимо наћи ћемо се опет у заједници његовој, стонити психички с њиме у једно. Наше ограда, која нас од њега дијели, затвориће се јна између њега и нас и ми ћемо га разумјети. Започеши га љубити разумјећемо даље, шта треба да радимо. Разумјети јер ћемо стајати ту с ухом при-слоњеним на његове груди, оком уприм у његову душу.

Прерушићемо идеале наше, јер ћемо видјети да пут који води к њихову оствар-ењу, води у првом реду у народ, у сваки кутић и кутљак у којем народ живи. Знајући то и љубећи га моћи ћемо се и одушевљавати за њега, за најмање и нај-ситније ствари, којега се тичу, радићемо све ститије одушевљено јер ћемо знати да нијеу маленкости него су као дијелови великога рада аи бољитак народни и саме по себи велике. Престаће тако и међу нама самима разлика, штоваћемо се ми ме-ђусобно као интелегенција, уважавати је-ди другог као стари и млада, као нижи и виша. Хоћемо, јер ћемо знати, да љук, који се учи и спрема једнако за народ ради, као и учитељ, који га учи. Видје-ћемо, да сваки од нас ича поље својег рада у љубави за народ, и пандур и ша-дар и начелник и судија, трговац и нови нар. чољек и интелегенција са спремом све-училишта једнако као чољек интелеген-ције без икаквих школа. Штујући се ме-ђусобно моћи ћемо се још јаче, двоструко одушевљавати, јер ћемо осјећати, да нам рад не почива на уској основи лично-сти, него на широкој заједничкој основи цијеле интелегенције.

(Осећајући љубав у себи за наш на-род, видећи ту тешку, велику адању ради, коју као интелегенција ријешити имамо, биће наше одушевљење троструко. Сазна-ћемо, разумјети да не требамо ни на Ко-сово, јер стојимо већ на Косову; наш дана-шњи положај је ерско Косово, на којем народ мора побиједити ако не ће сасвим да пропадне под утицајем великих култур-них народа и наше несвијести. То је мо-дерно Косово. Немамо турску војску пред собом, али имамо народ у магли и мраку, у биједи материјалног и душевног живота. Имамо тај запад, огромну војску културног рада Јевропе, који под барјаком, на којем сјаји ријеч борба, на нас гледа и пита-лас да ли ћемо с њоме или проти њој. И ми ћемо осјећати њи то све престати чекати на Марса, јер је већ закаснио не дошавши до лавас. Престаћемо пјевати само о Ми-лошу, Хајдуку Велку и Синђелићу, запо-чећемо према потребама времена радити као и они. Немамо Мурата пред собом да га парамо, шањчева да се с њима у ара-бајмо, немамо Турака око наших градова; али жртвоваћемо се као та три само друк-чије него они, жртвоваћемо се на модеран начин. Провећемо с одушевљењем свој живот радци и мали, ситни рад у блатном селу, јер ће мо осјећати, да тако треба да ради модерни Србин Синђелић Радивоје-вић рад у граду, јер ћемо знати, тако треба да ради модерни Србин Обилић. По-гледаћемо поносно на ту огромну војску западне културе и срућемо у њу пона-кљуваши као што треба да викне модерни Србин Хајдук Велко: Главу дајем ал' се-љака не дајем! Жртвоваћемо се тако на

модерни начин, патнемо али ћемо жртву-јући се побиједити. Даћемо кроз то нашем животу, његовој борби жртава, крова њих победу јер — само кроз жртве се побје-ђује.

(Један штетан обичај.) И код нас се у по нечему удара у „моду“. Кад би се та „мода“ ошажала само у добављању са-стране свакодневних намирница потребних за живот и удобности живота, — не би се ствар таква „мода“ још могла осуђивати, јер је такво прибављање намирница неив-бежно; оно је — економски да се иправимо — т. зв. потребни луксуз. Али има у нас и један врло непотребан и уз то штетан луксуз, обичај, који је допро у наше сиромашне крпе што хоћемо да парадиримо, да изгледамо „модерни“ да подражавамо нешто што смо некад и негдје видјели, макар и не било то за нас, макар тај обичај био застарео и иванђао за сад други паметни свијет. Тај је обичај, кога овога пута на-рочито жигосхемо: куповање вијенца на одор овога или онога покојника, — обичај колико штетан, толико — нека ми је до-пуштено рећи — и неумјесан. Црногорац, неустрашив борац и јунак, ратник и управо херој, умре са по неколико рана на себи и балота у свом тијелу, задобивених на ви-тошком међдану, и ми његов самрти одар претрпавамо ништавним вијенцима — чи-вутским фабрикацијама — баш као да би умро какав Мљенић Војв. Драшка! Зато је тај обичај неумјесан, а штетан је јер пунимо Несрбима црпозве купујућа им онај артикал, који им на друго мјесто слабо или никако не пролази, карикирајући себе и излажући се њихову прикривену подмијеку.

Запитаће ко:

Па како да се одужимо успомену на тог и тог милос покојника? — Одговор је прост:

Добрим и племенитим дјелима и пра-вим хришћанским жаљењем, — вијенцима никад неувелим! —

Овијек дана умро је у Загребу без оумње најизмненији Србин не само у Хрватској, но и у цијелој Аустро-Угарској, пок. Ливије Радивојевић, чољек и као стар тијелом, врло млад духом и прегалаштвом. Његова породица — како 28. број „Новог Србобрана“ јавља — објавила је у посмрт-ној листи поред осталог и то, да се „ви-јенци“ отклањају са захвалношћу. По го-тало није ни требало то рећи међу свјесним Србина у Хрватској, и његови су га при-јатељи — како допцији бројеви тога листа јављају — уписали за члана утемељача свих ерских установа у Загребу, а један покојников пријатељ, који није могао бити присутан погребу и који не казује своје име, основа је с прилогом од 1000 круна Шеретски фонд Дра Ливија Радивојевића, за подизање ванатл. и трговачког подмлатка — Слично чини новосадска академ. омла-дина за једног свог рачопремицу одлич-ног друга, основавши фонд с покојниковим именом и предавши између себе скупљени новац „Кому младих Срба“ у Будимпешти. Исто чине и у Србији ова друштва и кор-порације за своје умрле одличне чланове, не дајући никаквих других вијенца. Тако чине и још истрајније, Срби на Приморју, прилажући кад ко умре у фонд ерске школе, „Српске Зоре“, у фонд „Српског Гласа“ и т. д.

Могло би се оваквијех примјера на-бројити још на стотине, и онда би се ви-дјело, како се свјесни Срби одувају упо-мени на своје миле и драге. Мјесто вијенца, који су тропни као и свака твар на свијету, они овјековећују име покојниково неувел-ним вијенцем, и покојник остаје у успомену народа и друштва у које је уписан докле једнога или другог траје, приређујући по-којнику годишње парастосе, а сјећају се са захвалношћу и онијех који су покојника за добротворца уписали.

И код нас се хвала Богу све то нише увиђа да је куповање вијенца штетан и туђ обичај, да је чак застарео и код они-јех иновјерних народа који су га и усво-ли. — Колико сам могао увидјети из не-колико скорашњих бројева „Гласа Црно-горца“ — (бр 50 од пр. год.) — коло је повело друштво „Цетињска Читавница и Гор. Вијенац“, ајатим богослови I. и II. го-дине, г. г. Вуко Вулеташ и Браћа Сиса-ћи, давши сваки свој прилог мјесто вије-нца над пок. Ђ. Поповићем и Ј. Дречом у Фонд за поштовање трговачког и занат-лијског подмлатка. Из 6 бр „Гл. Црно-горца“ дознадох да је поред других објав-љених прилога и познати добротвор г. Арсо Најенић из Н. Сада, приложио мје-сто вијенца над пок. Ј. Дречом у исти Фонд 20 круна, и т. д. —

Дај Боже да се тај туђински обичај и код нас замијени чиме паметнијим, да не бацамо више новац у мора помажући Несрбе, јер се у нашој сиромашној земљи тешко до њега долази. Имамо и ми неколико корисних установа које очекују прилоге свих добрих и родољубивих људи, а у најно-ваје вријеме основан је са ерефом и код нас горепоменути фонд са итом задаћом коју има и друштво људи око „Привредни-ка“ у Загребу.

Дакле: помажимо овоје, а отклони-мо и ми вијенце за увијек.

Х.—У.

— Г. Др. Н. Ковачевић јавља из Ул-циња, да је почео преводити књигу: „У борби за слободу; записи из трогодишњег бурско-ингелског рата“; од Ђенерала Хр. Девета.

Књига ће скоро бити готова и у штампу предата.

— Г. Хоца Карађузовић јавља из Бара, да његова књига „Или Хал“, за коју је објавио преко „Гл. Црногорца“, не може још бити готова, јер је државна штампарија заузета другијем, спрешнијим послом, те за сад не може доћи на ред штампање његове књиге.

Онијема који ову књигу и до сад потражише, биће послана чим одштампана буде.

ДОМАЋЕ ВЈЕСТИ

Цетиња, 7 фебруара.

Бајанце, 7 фебруара 1903. († Поп Јоко Мартиновић.) — У уторник 4 фебруара ипоустео је своју душу поп Јоко Марти-новић, — дугогодишњи служитељ светог ол-тара. Покојник рођен је у Бајипама 1822 године, а рукоположио га је за свештеника блаженосићев Митрополит и Господар Петар П. Петровић 1842 године. Служио је као парох и у Морачи пунијех 13 го-дина, одакле је по потреби премјештен опет у Бајанце, гдје је повјерену му дужност вршио толики низ година на задовољство надлежних му власти и своје пастве. По-кујни поп Јоко био је чољек тихе нарави, штед и миран; — зато је и уживао љубав код народа, што је засвједочено и при-ликом пратње до вјечне му куће, гдје се слегао велики народ из мјеста и околине. — При опијелу и погребу присуствовало је Његово Високопресвештенство г. Ми-трополит Митрофан.

Послије опијела у цркви св. Јована свештеник Миран Вукић у име свеште-ничког опростио се с покојником лијепом бесједом. — Бог да га прости и даде му рајско насеље.

уч. В.

Из Доо Ангелоса пишу нам:

Скуписмо се на Бадњи дан једна ли-јепа нита Срба из разних наших крајева: Црне Горе, Херцеговине и Босне когорке, да заједно прославимо наш несели празник Божић код г. Шћепана Кривошића. Ту смо одма одпочели весеље — по нашем ста-ром обичају све до пола ноћи.

Сјутра дан оваки је дошао са поздра-вом: „Добро јутро и честити је Божић.“ Поставили смо нашу лијепу софру по ерском обичају са накиненим чесницама и обилитим пићем и мезама. Одпочело од-ма весеље: гусли, разне игре, музика, ер-ска кола, појање разних пјесама, све до подна. Тако смо приредили богати објед, ђе нам је присуствовао велики број Срба, Католика и Американа, као полазници. При почетку обједна одијелова је г. Раде Милиновић „Родјеством Твоје Христосе Бо-же“ — иза тога смо се мирбожали; онда је свак сија за пуну трпезу, осим г. Бу-ра Бијелића, који је као ваљан младић служио браћу и госте.

Г. Петар Прнат, дивно је красио нашу трпезу из гласа пјевајући. Г. Ристо Мијушковић први је подигао здравицу у славу Божију а за здравље Њ. Кр. Висо-чанства Књаза Николе и Владика Јована До-ма које смо радо дочекали веселим усхи-цима: „Живјели! ајатим се заорили пјесма: „Многаја љета“. Посље устаје г. Аким Булајић, надравно је прелијепу здравицу за све Србе који су у Америци, да живе поштено и корист принесу својој домови-ни. Г. Лазар Рикало надравно је цијелом Српству и нашој Домовини, које смо радо дочекали с уоклицима: „Живјели Срби!“

Веселе није прекидало цео дан, а трпеза пуна. — У вече у 6 ура сјели смо за лијепу софру, ђе је дошао сликар и нас — наше госте и нашу богату трпезу слакао.

Иза трпезе са чапом у руци устаје госп. Ђан Лопичић, ербин католик, на-дравно и држао врло лијепо говор, који је остао сваком од нашег језика у души, и нама захвалио на братској слози. — Г. Шћепан Кривошић надравно је за здрав-ље цијелог друштва и скупштине. — Г. Ш. Кривошићу ми сви захвалимо који нам је дао кућу и слуге на наше распо-ложење за ово вријеме.

Никола Цвијов Ковачевић.

(Претплатницима и читаоцима „Књи-жевниг Листа“) И ако је већ неколико пута јављено да је К. Ц. Државна Шта-мпарија заузета званичним радовима, ипак се редакција сматра обавезном извјестити своје претплатнике и читаоце да лист још за неко вријеме неће ни изићи због ве-ликог рада у штампарији гдје се исти штампа.

Редакција „Књижевн. Листа.“

(Српска Књижевна Задруга.) Једа-најесто кодо Српске Књижевне Задруге готово је, с тога се мола г. г. добротвори, оснивачи и улагачи да положе претплату повјерљиву задругину г. проф. Мијушко-вићу, како би књиге што прије добили и до сад стечена права очували. У исто ври-јеме повјерљиву Задругу прима претплату

ва X коло, те се даје могућност онијема који се до сад не претплатише да сад то учине.

(Матица Српска.) Проф. Мијушковић прима такође претплату за издања Матицине и „Летопис.“

Телеграми Бечког „Кор. Бира“.

СОФИЈА, 1 фебруара. — Полиција је ноћас ухватила Зончева Митхиловог, Стаичева и друге личности македонског комитета у Софији. Македонски комитет је распуштен.

ЦАРИГРАД, 2 фебруара. — Није истина да је мобилизирано 225,000 војске, нити да је мобилизација одложена, или да се врши тајно. Досад је само шест батаљона редифа позвано да замијени оне који су у служби од септембра. Престоји сазив још којег батаљона да друге замијени.

СОФИЈА, 2 фебруара. — Инашла је наредба да се ухвате вође чета: Јашков и Николов, Сарафов, Ковачев и Давидов избјегли су хапшење.

ЦАРИГРАД, 3 фебруара. — Равни протести и изјаве влада Румунске, Грчке и Србије против евентуалних користи бугарских умјерили су Порту више него најновија увјеравања бугарска. За ову годину мир је обавјештен на Балкану.

ПАРИЗ, 3 фебруара. — Био је незабројни митинг у корист Македонаца и Јермена. Учествовали су прваци разних странака, који су истакли потребу за Јевропу, да се ставе на пут устанку у Македонији. Захваљујући је једногласно, да француска влада енергично ради, да се врши берлински трактат и да престану у Турској агитације против човјечанства.

СОФИЈА, 4 фебруара. — Генерал Зончев интерниран је у Грново, остали Македонци били су интернирани у унутрашњост.

РИМ, 4 фебруара. — Државни подсекретар Баћели у камари је одговорио на интерпелацију, да влада непрестано бди над догађајима на Балкану и да је у опоравку са осталим државама заинтересираним. Италија и Аустро-Угарска одавна су привиле, да status quo најбоље одговара њиховим интересима. Пут Ламедорфа одговара захтјевима цијелимацје. Италија га је са задовољством пратила.

ЛОНДОН, 5 фебруара. — У протом говору Краљ изјављује да се влада заузима у Цариграду, да прихвати потребу неопходну реформама, које су увеле у обзир Русија и Аустро-Угарска. Краљ се нада да ће те реформе бити довољне и да ће их Краљ моћи подржавати.

СОФИЈА, 5. фебруара. — Данас одговорио је у сабрању на интерпелацију односно распуштања македонског комитета, да је то учинио у корист највећих интереса државних, да се постигну од држава по бољшања у Македонији. Питање македонско увеле су у руке велесиле. Ми не намијерамо освајати Македонију, него ћемо бити срећни, ако ту завладају човјечанска права, која су најбоља гаранција за наше савремене. Највећи интереси бугарски захтјевају да мир завкада на својим линијама.

ЦАРИГРАД, 5. фебруара. — Порта је задовољна са мјерама бугарске владе, али сматра потребитим војне мјере предохране.

ПАРИЗ, 5 фебруара. — Делкасе најенергичније подржава програм реформи руско-аустријски, који је у суштини исти, што је он Мунир-бегу предложио.

ЛОНДОН, 5 фебруара. — При расправи адресе, Балфур је изјавио, да се влада нада, да ће предложене реформе увести у Македонији добру администрацију.

БЕРЛИН, 5 фебруара. — Пошто је влада прегледала програм реформи руско-аустријски наредила је своје посланику у Цариграду да потпомаже извршење програма са турском владом.

ЦАРИГРАД, 6 фебруара. — Порта је захвалила бугарској влади на мјерама против македонског комитета, а Султан Къзаву Фердинанду.

РИМ, 7 фебруара. — Камара је одбила са 269 против 64 гласа предлог Мирабелијева, да се смањи војени буџет.

— „Стефани“ доноси из Цариграда да је италијански посланик Маласпина добио учество да потпомаше посланике руског и аустроугарског у македонској ствари.

СОФИЈА, 7 фебруара. — Сабрање је великом већином гласова изјавило повјерене влади.

ОБЈАВА

Неђељко и Стеван Марковићи — Рочани пошлци су 1879 год. у Србију. Неђељко јављао посљедњи пут својим братучецима 1895 год из Букарешта, а од тада није се више ниједан јављао. На молбу њихових братучеда и остале својте, моли се сваки онај ко би што дознао о њима да јави

Мин. Инстр. Дјела.

ОБЈАВА

Мустафа Бег Аверић, из Подгорице, отпутовао је отрагу пет година у Турску. Од тог времена до данас не будући дао о себи никаквог гласа, умољав се свако ко би о њему што знао да достави

Мин. Ин. Дјела.

ОБЈАВА

Зарија Оташев Марковић, са Стијене из Пинера, отпутовао је отрагу тридест година у иностранство и у току тога времена није о себи давао никаквог гласа.

Умољав се свако ко би о поменутом Зарији знао да достави

Мин. Ин. Дјела.

ОБЈАВА

Почињући од 1/14 фебруара тек. год. Главна Управа Пошта и Телеграфа дозвољава свакој приватној радњи или трговцу, да је слободан приватно израђивати и продавати поштанске дописнице са сликама, а са условом, да јој се мора свака слика претходно, прије него се пусти у саобраћај, подијети на одобрење.

За сваку вишу — одобрење — узимаће Гл. Управа по 2 круне и по 12 примјерака од сваке врсте дописнице за свој архив, и са тим им гарантира важност.

— За све невизиране дописнице Гл. Управа задржава за себе право да их поништи без икаквог дијелог објашњења.

Број 532.

Цетиње, 1/14 фебруара 1903 г.

Главна Управа
Пошта и Телеграфа.

Приватне Објаве.

ОБЈАВА

Пресудом Првог Одјељена Апелационог Суда Њег. Величанства, изреченом 1-ог децембра текућег, оповицајући пресуду Тргодачког Суда Њег. Величанства од 7 јануара 1902. у распри између:

Др. Алфреда Парниса у заступану Давида Томсона, против трговаца: Густава Голпера, Цемса Голпера, Вилиама Голпера и Емила Хамера, било је друштво звано: „The Anglo-Montenegrin Trading Company Limited“, постојеће међу парничарима, проглашено разријешеним, а за опуномоћене рачунске вршнице, према обавезама које закон наређује, наведени су трговац Гаetano Милер и гореречени трговац Емил Хамер, бивши управитељ поменутог друштва.

Из регистра Виших Судова Његовог Величанства.

Српједа, 3. децембра 1902.

Нот. Рикардо Манара
Деп. Регистратор.

A V V I S O

Con sentenza della Prim' Aula della Corte d' Appello di Sua Maestà proferita il 1-o dicembre corrente, revocatoria di quella della Corte di Commercio di Sua Maestà del 7 gennaio 1902 nella causa:

„Dr. Alfredo Parnis in rappresentanza di David Thomson.

— — —
Negozianti Gustav Gollcher, James Gollcher William Gollcher, ed Emil Hammer“ fu la società denominata „The Anglo-Montenegrin Trading Company Limited“, fra i contendenti esistente, dichiarata sciolta, e ne furono nominati stralcianti, sotto gli obblighi dalla legge imposti, il Negoziante Gaetano Miller ed il detto Negoziante Emil Hammer, già amministratore della Società suddetta Dal Registro delle Corti Superiori di Sua Maestà.

Mercoledì, 3 Dicembre 1902.

Not. Riccardo Manara
Dep. Registratore.

P. 202 Бр. 90 5 6

Главна овлашћена интернационална
Агенција за путовање.

БРАЋА БАНАЦ

у Дубровнику

За пренажање паробродом и жељезницом уз обавезне цијене:

из Дубровника за Нев-Јорк преко Хавре
„ „ „ С. Франциско (Калифорнија) преко Хавре;
„ „ „ Аласка;
„ „ „ Монтевидео и Буенос-Аирес;
„ „ „ Пунта Арена;
„ „ „ Валпарисо;
„ „ „ Икико;
„ „ „ Оакланд;
„ „ „ Нев-Зеланд;
„ „ „ Аустралију.

За путне карте, треба се обратити истој Агенцији.

Извјештаје и разјашњења даје и госп. Спиро Јовановић у Котору.

P 66 Бр. 91 7—12

ГРОМОБРАНА

(најновијег система)

Први Кљ Цр. Јавном Управом Грађевина дипломирани мајстор израђујем и намјештам комад за 120 круна.

Никшић.

Душан С. Ивановић

P. 24 Бр. 9 3—7

Јавна благодарност.

Приликом смрти нашег никад незаборављеног оца

Војводе

Петра Вукотића

указано нам је било опште саучешће у нашој преголомој жалости. С тога свијема, који су ма на који начин судјеловали спроводу милог нам оца на Цетињу а тако и при укупу на Чову, изјављујемо нашу дубоку захвалност, а тако исто и свијем онијем који су било телеграфично, било писмено, било лично своје нам саучешће у жалости изјавили.

У име ожалостљене породице

Марко П. Вукотић.

P. 76 Бр. 13 1—1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Са овим благодаримо свијема онијем, који нам на којим путем укашаше саучешће у нашој жалости — приликом губитка нашег незаборављеног оца

по па
ЈОКА МАТИНОВИЋА.

На свагда остајемо благодарни Његовом Високопреосвештенству, Госп. Митрополиту Митрофану, који присуствова при опјелу и пратио нас напосм незаборављеном оцу до вјечне куће и тијем нам у много ублажи тугу.

Благодаримо гл. проту Матановићу и протођакону Радичевићу, — свештеницима: Петру Перовићу, Ђуру Пејовићу, Јову Радонићу и Мирашу Вукићу, који по обреду покојника предадоше матери свију нас.

Хвала уч. Бољевућу, који са својим ученицима испрати покојника до вјечне куће.

Захваљујемо пароку добром Мирашу Вукићу, који се у име свештенства дирљивим говором опрости са покојником.

Благодаримо свему чиновништву, као и грађанима вароши Цетиња, који нам личним присуством тугу олакшахте.

Хвала свим друговима, пријатељима и знајцима из унутрашњости, који нам се показаше саучасници, а напосе хвала браћи Мартиновићима, који уз братско саучашће испратили покојника до вјечне куће.

Немамо ријечи заблагодарити онолико, колико нам срце захтјева, — зато нек је и по други пут сваком хвала

Бајице, 7. феб. 1903.

Ожалостљени синови:

поп Марко, Нико, Илја
са осталом родбином.

P. 179 Бр. 14 1—1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

Тужним срцем јављамо својим сродницима и пријатељима да је наша драга петнајестогодишња непрежаљена кћер

Љубица,

испустила своју млађану душу лицем на Св. три Јерарха тек. године, послје подужег тешиког боловања. Исто обно захваљујемо свима онима који у нашој жалости, телеграфично, писмено и личним присуством похиташе и учествоваше, и тим наш велики душевни бол знатно ублажише

Цетиње, 30/1. 1903. г.

Ожалостљени родитељи:

Стево и Јулија Поповић
с породицом и родбином.

P. 70 Бр. 15 1—1

ГОСТИОНИЦА БЕОГРАД

снабјевена Црногорским пићем, чистим собама и добром храном, попуштаје цијену, наплаћује од особе 80 новчића дневно за храну и спавање, само за готово.

Молим за посјету госпеду путницима.

Цетиње, 1. фебруара 1903.

С поштовањем

Михаило Ђ. Јовановић
гостионар.

P. 40 Бр. 12 2—2